
Dobeš: Úroky za školné má platit stát

Dobeš: Úroky za školné má platit stát



31.10.2011 Právo Strana 1 Titulní strana, autor: Marek Příbil

V součtu by to byly ročně miliardy korun * Dosud se počítalo, že úroky zaplatí sami studenti

Na ministerstvu školství leží žhavý brambor. Od kdy budou studenti hradit úroky z půjček na školné?

Už během studia, až po dokončení vysoké školy, či od chvíle, co dosáhnou na průměrný plat? A kdo by do této doby bankám úroky splácel? Zatím se počítá s tím, že by to byli sami studenti. Ministr školství Josef Dobeš (VV) však včera Právu představil jednu z možností, která je nyní ve hře. V průběhu studia by platil úroky z půjček za studenty stát.

Při statisících studentů by to v součtu znamenalo i několik miliard ročně. Po dokončení školy už by další úroky a jistinu spláceli sami absolventi.

„Stát tuto věc garantuje. To znamená, že by úroky za studenta zaplatil. A my nyní ekonomicky načítáme, co to všechno znamená,“ vysvětlil Právu Dobeš.

Na dotaz, zda by pak absolvent vysoké školy musel úroky státu vrátit, ministr odpověděl: „Pokud by student ukončil studium v řádném termínu, předpokládáme, že ne. Ale všechno nyní opravdu propočítáváme. Hledáme ideální řešení.“ Školné se má platit podle koaliční smlouvy na veřejných vysokých školách už od roku 2013. Půjčku si budou moci vzít od banky ti studenti, kteří nebudou mít na to, aby platbu za studium v maximální roční výši 20 tisíc korun uhradili na dřevo.

Předpokládá se, že půjčky začnou splácet až poté, co dosáhnou průměrného platu v zemi. Ale úroky by jim až do této doby logicky narůstaly. Čím déle by splácení odkládali, tím tučnější zisk by z úroků měly banky.

„Diskutujeme o tom, kdy začne nabíhat úrok. To je stále otevřené. Jestli za studentem půjde úrok od chvíle, co dokončí studium a začne pracovat. Anebo od chvíle, co dosáhne na průměrný plat,“ řekl Dobeš v debatě televize Prima. Do konce listopadu, jak ministr pro Právo upřesnil, představí vládě řešení.

Akademici varují

V případě, že by stát úroky za posluchače VŠ uhradil už v průběhu studia, lze ale počítat s tím, že by stát osekal rozpočty vysokých škol. Podle Dobeše lze s tím počítat. „Školné by pak bylo v takovém případě významnou částkou pro školy,“ dodal.

To se nelíbí akademikům. Například místopředseda Rady vysokých škol Jiří Zlatuška nedávno zmínil možnou souvislost mezi snižováním financí a plánovaným zavedením školného: „Už teď se vytváří deficit, který má být školným zaplněn.“

Představitelé VŠ se totiž zlobí na ministra proto, že školám má příští rok klesnout rozpočet o 5,6 procenta, tedy o 1,3 miliardy korun. Ale studentů přibývá. „Přestože počty studentů rostou, rozpočty vysokých škol klesají,“ upozornil šéf ekonomické komise Rady vysokých škol Jakub Fischer.

Celkem by v příštím roce měly veřejné vysoké školy hospodařit s částkou 21,6 miliardy od státu, což je asi o tři miliardy méně než v roce 2009, kdy školy měly na jednoho studenta 72 tisíc korun.

Se zavedením poplatků za studium akademici také nesouhlasí. Studenti se podle nich zadluží a poplatky nepovedou ke zvýšení kvality studia. „Vysoké školství bez školného dopadne špatně,“ uvedl ale včera Dobeš.

Návrh odporuje bankovní praxi

V případě, že by stát úroky za studenta nezaplatil a neplatili by je v průběhu studia ani sami studenti, je otázkou, zdali by banky na podobné požadavky přistoupily. Zcela totiž odporují bankovní praxi.

Půjčky by pro ně totiž poté mohly být méně výhodné, byť největší výnos jim plyne z odkladu jistiny, kdy se čeká, až absolvent dosáhne průměrného platu v zemi.

Podle propočtu ekonomů by při školném 20 tisíc ročně a půjčce 100 tisíc korun (studium je pětileté) úrok činil v prvním roce studia tisíc korun, ve druhém dva tisíce a v pátém logicky pět tisíc. Při splátkovém kalendáři deset let s odkladem splátky jistiny na pět let by výše úroku činila 67 500 korun.

Jestliže bude odklad splátek jistiny, kdy se bude čekat na dosažení průměrného platu, třeba patnáct let, úroky se vyšplhají už na 117 500 korun. To může být příklad učitelů, kterým plat roste pomalu, zatímco třeba IT specialistům mnohem rychleji.

Naopak podle Dobeše je dnešní systém asociální. „Bohatí studenti studují zadarmo, za peníze daňových poplatníků. Jsou tam sedm let. Studují tři školy. Nedokončí je, protože na ně není vyvíjen tlak,“ uvedl příklad ministr s tím, že ten, kdo je „sociálně slabý nebo excelentní student, bude od školného osvobozen“.

My nyní ekonomicky načítáme, co to všechno znamená Josef Dobeš